

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І БІЗНЕСУ

**Колективна монографія
дев'ятий том**

**За редакцією
доктора економічних наук, професора Череп А.В.**

Запоріжжя

2021р.

Рецензенти:

Доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри менеджменту Класичного приватного університету
В.В. Томарева-Патлахова

Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного
туризму Запорізького Національного Університету
Д.І. Бабміндра

*Рекомендовано до друку Вченою радою Запорізького національного університету
(протокол № 8 від 18.02.2021)*

АВТОРИ: Андриюшків Б.М. (розділ 1,1.1; 5,5.12); Андиржанова Г.А. (розділи 1, 1.7); Андросова О.Ф. (розділи 2, 2.3); (розділи 3, 3.3; розділи 3,3.4; розділи 4,4.5); Абліцов І.С. (розділ 3, 3.3); Бабміндра Д.І. (розділ 1, 1.5); Бугай В. З. (розділ 5, 5.2); Бехтер Л.А. (розділи 2, 2.5);(розділи 4, 4.7); (розділ 4,4.8); (розділ 4, 4.5); Барышева С.К. (розділ 3, 3.5); Биктеубаева А.С. (розділ 3, 3.5);Болдирев М.В. (розділ 1,1.6); Батракова Т. І. (розділ 3, 3.6); Безугла (розділ 5, 5.9); Воскресенська Ю.В. (розділ 1, 1.5); Венгерська Н. С. (розділ 1, 1.6); **Вишняков** (розділ 2, 2.4); Гагалюк О. (розділ 1, 1.1); Гамова О.В. (розділ 1, 1.3); Гельман В.М. (розділ 2, 2.6); Ємел'янова Д.В. (розділ 2, 2.4); Єфременков В. Д. (розділ 3, 3.4); Жилияков І.О. (розділ 2, 2.1); Зінченко В.В. (розділ 4, 4.5); Землянський О. О. (розділ 4, 4.2); Іванов М.М. (розділ 5, 5.1); Ігнат'єв А. М. (розділ 3, 3.1); Козін І.В. (розділ 4, 4.2); Корінний С.О. (розділ 1,1.4); (розділи 2, 2.1); Кириченко Я.В. (розділ 2, 2.2); Камишан Д. С. (розділ 2, 2.4); Кривець Б. М. (розділ 4, 4.6); Кравець О. Л. (розділ 4, 4.8); Ковальчук Ю. Б. (розділ 3, 3.2); Колобердянюк І.І. (розділ 5, 5.10); (розділ 5, 5.11); Корінев В.Л. (розділ 1, 1.2); Кирич Н. (розділ 1, 1.1); Кузь Т. (розділ 1, 1.1); Лось В.О. (розділ 2, 2.2); Лепьохін О.В. (розділ 3.3.1); (розділ 3, 3.2);(розділ 4, 4.4);(розділ 4,4.6); Мельник Л.М. (розділ 1, 1.1; розділ 5,5.12); Макаренко О. І. (розділ 4, 4.2); Міщенко А. С. (розділ 4, 4.1); Омельченко .І.(розділ 2, 2.6); Погайдак О. (розділ 1, 1.1); Пупов С.В. (розділ 4, 4.4); Путро Я. А. (розділ 5, 5.3); Плоткіна О.В. (розділ 2, 2,5); Руднік О. Р.(розділ 5, 5.5); Репіч К.В. (розділ 5, 5.1); Струтинська І.(розділ 1, 1.1); Струков С. (розділ 1, 1.3); Стещенко Б.О. (розділ 5, 5.4); Самойленко В. О. (розділ 5, 5.4); Терен'єва Н.В. (розділ 4, 4.1); (розділ 5, 5.); Усков О. С. (розділ 4, 4.7); Ходус О. В. (розділ 1, 1.4); Хмельковська А. В. (розділ 5, 5.6); Череп А. В. (розділ 1, 1.1); (розділ 5, 5.4); (розділ 5, 5.5); (розділ 5, 5.6); (розділ 5, 5.12); Череп О.Г. (розділ 4, 4.3);(розділ 5, 5.3); Шелестін А. Д. (розділ 3, 3.6); Шерстюк Р.П. (розділ 1, 1.1; 5, 5.12); *Шалабаєв* (розділ 3, 3.5).

Інтеграція освіти, науки і бізнесу : колективна монографія. Том 9 / за ред. А. В. Череп.
Запоріжжя: видавництво ФОП Мокшанов В.В. 2021. 378 с.

Монографія спрямована на розгляд проблемних питань інтеграції освіти, науки та бізнесу під дією впливу глобалізації, в умовах децентралізації влади та системної перебудови. Досліджуються можливості підвищення ефективності господарської діяльності, модернізації системи освіти, забезпечення фінансово-економічної безпеки розвитку. Висвітлюються основні завдання інтеграційного процесу щодо поєднання праці, капіталу, інформації, сфер впливу інтелектуального та фінансового капіталів. Для науковців, підприємців, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів і студентів.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
<u>РОЗДІЛ 1. СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ДОРОБКІВ ОРГАНАМИ ВЛАДИ</u>	8
1.1. Роль духовності, культури та моральності в формуванні особистості посттоталітарного суспільства або погляд на вихованість інтелігента з філософських позицій	8
1.2 Механізм формування конкурентної ціни на інноваційну продукцію.....	21
1.3 Впровадження природоохоронних заходів на ПРАТ «ПІВНГЗК».....	30
1.4 Концептуальні засади економіко-екологічного аналізу діяльності підприємства.....	40
1.5 Франчайзинг як ефективна форма розвитку інноваційного підприємництва в Україні.....	49
1.6 Розвиток стартапів, як елемент трансформації міжнародного бізнесу в умовах інноваційного розвитку та інвестиційної діяльності	56
1.7 Педагогические технологии как важный компонент современного процесса обучения.....	70
<u>РОЗДІЛ 2. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА ОСВІТИ, НАУКИ І БІЗНЕСУ ЯК ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ</u>	76
2.1 Система економіко-аналітичного забезпечення управління промисловими підприємствами.....	76
2.2 Динаміка та структура паливно-енергетичного комплексу національної економіки.....	85
2.3 Оцінка якості, ризиковості та ефективності управління кредитно-інвестиційним портфелем банку.....	92

2.4 Міграція українців в Європейський Союз.....	109
2.5 Проектні ризики та їх класифікація.....	117
2.6 Дослідження особливостей функціонування центру зайнятості.....	123
<u>РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ</u>	134
3.1 Підходи до оцінювання платоспроможності підприємства.....	134
3.2 Особливості аналізу оборотного капіталу підприємства	140
3.3 Управління прибутком підприємства.....	145
3.4 Сутність фінансової гнучкості підприємства та методи її оцінювання.....	152
3.5 Методика внутрішнього аудиту на підприємствах розничної торгівлі.....	157
3.6 Методичні підходи до оцінювання впливу банківського нагляду на діяльність банків.....	163
<u>РОЗДІЛ 4. ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І БІЗНЕСУ НА ШЛЯХУ ДО ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ</u>	173
4.1 Аналіз асортиментної політики підприємства DELTA FOOD.....	173
4.2 Моделювання логістичних ланцюгів при короткостроковій оренді обладнання.....	181
4.3. Аналіз ефективності управління оборотним капіталом аграрних підприємств на прикладі ПАТ «АГРАРНИЙ ФОНД».....	188
4.4 Управління фінансовою безпекою банківської установи.....	194
4.5 Формування системи управління фінансовою безпекою підприємства.....	200
4.6 Управління ризиками в системі економічної безпеки підприємства.....	206
4.7 Формування ефективної системи управління кадровою безпекою.....	212
4.8 Організаційне забезпечення системи управління фінансово-економічною безпекою ТОВ «АФ «БАТЬКІВЩИНА».....	219

<u>РОЗДІЛ 5. ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ НА ШЛЯХУ ДО ПІДВИЩЕННЯ</u> <u>КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ</u>	229
5.1 Сучасний стан дрогері-ринку в УКРАЇНІ.....	229
5.2 Формування системи антикризового фінансового управління страховою компанією.....	236
5.3 Аналіз корпоративної культури на прикладі ПАТ «МОТОР СІЧ».....	245
5.4 Аналіз системи управління персоналом і використання трудового потенціалу в ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН».....	252
5.5 Міграційні процеси як виклик забезпечення конкурентоспроможності економіки України.....	259
5.6 Ресурсоефективність діяльності агропромислових підприємств з метою підвищення ефективності їх діяльності.....	265
5.7 Інвестиційне співробітництво між Україною та ЄС.....	276
5.8 Дослідження методів еколого-економічного прогнозування в землекористування.....	284
5.9 Галузеві особливості розвитку аграрного сектора України.....	292
5.10 Аналіз чисельності та руху працівників запорізького міського центру зайнятості.....	301
5.11 Економічна безпека підприємства в Україні і світі.....	307
5.12 Удосконалення організаційно-економічних, гуманітарних та інших механізмів формування культури підприємництва та особистості.....	314
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	320
АНОТАЦІЇ.....	345
SUMMARIES.....	359
АВТОРИ МОНОГРАФІЇ.....	374

ВСТУП

В умовах проведення комплексних реформ в освіті, науці, пенсійній системі, децентралізації влади постає нагальне завдання з адаптації та модернізації взаємозв'язків між різними інституціями національної економіки. Перш за все, мова йде про використання саме наукових доробків у практичному житті підприємств, в управлінні регіонами та державою у цілому. Ця проблема обумовлює актуальність вивчення іноземного досвіду використання наукових напрацювань. Корисною для України може стати практика підтримки малого та середнього бізнесу у Казахстані, особливості розвитку холдингових компаній в Білорусі, детермінанти регіональної політики Польщі. Крім того, з урахуванням формування у світі нового технологічного укладу, доцільним виявляється дослідження місця України у міжнародному трансфері технологій.

Вкрай важливою є роль співробітництва освітнього, наукового та підприємницького секторів для розвитку національного господарства у цілому. З огляду на це виникає необхідність дослідження сучасного стану інтеграції цих секторів, а також історичного надбання, яке має Україна у цьому ключі. Адже для того, щоб будувати модернізовану систему взаємозв'язків, необхідно існуючу базу адаптувати до сучасних вимог, з урахуванням того історичного досвіду, який показав свою ефективність та життєздатність. Як наслідок стає можливим переформатувати розвиток міст за рахунок використання системи відновлювальної, а відтак і сталої, енергетики; удосконалювати систему управління інвестиційними проектами у різних галузях тощо.

На думку авторів, окреме місце у проблемі інтеграції освіти, науки і бізнесу займає банківська сфера, що, як й інші, потребує висококваліфікованих кадрів та пошуку нових механізмів управління, проектного інвестування, джерел інвестування тощо. Саме сучасні наукові розробки можуть допомогти банкам підвищити свою надійність, стійкість до зовнішніх шоків та викликів.

Аналіз цілої низки літературних джерел демонструє суттєву роль наукових напрацювань у підвищенні фінансово-економічної стабільності господарюючих суб'єктів. Крім того, сучасні освітні центри випускають спеціалістів, які здатні розробляти методичні підходи до управління фінансовою стійкістю, а також систему управління фінансовою безпекою у цілому.

Вважаємо, що інтеграція освіти, науки і бізнесу може бути корисною і для підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Так, на сьогоднішній день відсутні дієві механізми забезпечення конкурентоздатності суб'єктів господарювання, недосконала система фінансового контролю, логістики на підприємствах. Також відсутня загальнодержавна стратегія підвищення конкурентоспроможності України на міжнародній арені.

Враховуючи вищенаведені положення, вважаємо за доцільне розкрити дані проблеми та створити теоретико-методичні і практичні рекомендації по їх вирішенню.

Беручи до уваги актуальність досліджених у монографії «Інтеграція освіти, науки та бізнесу» питань, вона може стати корисною для фахівців фінансової, інвестиційної сфер, викладачів, студентів аспірантів, а також науковців.

АВТОРИ МОНОГРАФІЇ

Андрюшків Б.М. - Віце президент Національної Академії наук вищої освіти України, д.е.н., професор, зав. кафедри Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя

Андіржанова Г.А. - доктор політичних наук., професор, Університет Нархоз, (м. Алмати).

Андросова О.Ф. – д.е.н., професор кафедри фінанси, банківської справи та страхування;

Абліцов І.С. – магістр 2 курсу кафедри фінанси, банківської справи та страхування;

Бабміндра Д.І. - д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Бугай В. З. - – к.е.н., професор фінанси, банківської справи та страхування;

Бехтер Л.А. - к.е.н., доцент кафедри управління персоналом і маркетингу;

Барышева С.К. - к.э.н., доцент кафедры учет и аудит , (Туран)

Биктеубаева А.С. - к.э.н., доцент кафедры учет и аудит , (Туран)

Болдирев М.В. - магістр кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Батракова Т. І. - к.е.н., доцент кафедри фінанси, банківської справи та страхування;

Безугла Є. В. – магістр кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Воскресенська Ю.В. – магістр кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Вишняков В. М. к.е.н., професор кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Венгерська Н. С. - к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Гагалюк О. – аспірант *Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль, Україна*

Гамова О.В. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Гельман В.М. – к.е.н., доцент кафедри управління персоналом і маркетингу;

Ємел'янова Д.В. – магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Єфременков В. Д. – магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Жиляков І.О. – магістр 2 курсу кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Зінченко В.В. – магістр кафедри фінанси, банківської справи та страхування;

Землянський О. О. – магістр 2 курсу кафедри економічної кібернетики

Іванов М.М. – д.е.н., професор, завідувач кафедри управління персоналом і маркетингу;

Ігнат'єв А. М.- магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Козін І.В. - д.ф.-м.н., професор кафедри економічної кібернетики;

Корінний С.О. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Кириченко Я.В. – магістр 2 курсу кафедри економічної кібернетики;

Камишан Д. С. – магістр 2 курсу кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Кривець Б. М. – магістр кафедри фінанси, банківської справи та страхування;

Ковальчук Ю. Б. – магістр кафедри фінанси, банківської справи та страхування;

Колобердянко І.І. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Корінев Валентин Леонідович, д.е.н., професор кафедри управління персоналом і маркетингу

Кирич Н.Б. – д.е.н., завідувачка кафедри менеджменту та адміністрування Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя

Кузь Т.І. - к.е.н. Тернопільського національного технічного університету імені

Івана Пулюя, Тернопіль, Україна

Кравець О. Л. – магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Лось В.О. – к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики;

Лепьохін О.В. – к.е.н., доцент кафедри фінанси, банківської справи та страхування;

Макаренко О. І. – к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики

Міщенко А. С. – магістр кафедри управління персоналом і маркетингу;

Мельник Л.М. – д.е.н, професор Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль, Україна

Омельченко А. І. – магістр 2 курсу кафедри управління персоналом і маркетингу;

Пупов С.В. – магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Погайдак О. – магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Путро Я. А. - магістр 2 курсу кафедри управління персоналом і маркетингу;

Плоткіна О.В. – магістр кафедри управління персоналом і маркетингу;

Руднік О.Р. – студентка 1 курсу кафедри міжнародної економіки

Репіч К.В. – магістр 2 курсу кафедри управління персоналом і маркетингу;

Стещенко Б. О. - магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Струтинська І. В. - *Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль, Україна*

Струков С. – магістр 2 курсу кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Терен'єва Н.В. – к.е.н., доцент кафедри управління персоналом і маркетингу;

Усков О. С. – магістр кафедри управління персоналом і маркетингу;

Ходус О. В. – магістр 2 курсу кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму;

Хмельковська А. В. – магістр кафедри управління персоналом і маркетингу;

Череп А. В. – д.е.н., професор, декан економічного факультету ЗНУ;

Череп О.Г. - д.е.н., професор управління персоналом і маркетингу;

Шерстюк Р.П. - д.е.н, професор Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль, Україна

Шелестін А. Д. – магістр фінанси, банківської справи та страхування;

Шалабаєв – магістр «Облік та аудит», Університет «Туран»

Наукове видання
(українською мовою)

за редакцією
Череп Алли Василівни

ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І БІЗНЕСУ

Колективна монографія

Технічний редактор О.В. Гамова

Підп. до друку 18.02.2021. Формат 60×90/16. Папір офсетний.

Друк ризографічний. Умовн. друк. арк. 16,5

Замовлення № 226. Наклад 300 прим.

Запорізький національний університет

69600, м. Запоріжжя, МСП-41
вул. Жуковського, 66

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавництва, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2952 від 30.08.2007